अथ चतुर्द्दशोऽनुवाकः ।

त्रयोदशे वपापुरोडाशहविषां याज्यानुवाक्या उक्ताः। अथ चतुर्द्दशेऽनुयाज्यानां मैत्रावरुणप्रैषा उच्यन्ते। तत्र प्रथममन्त्रमाह। "देवं बर्हिः सरस्वती। सुदेवमिन्द्रे अश्विना। तेजो न चक्षुरक्ष्योः। बर्हिषा दधुरिन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज" इति। बर्हिःशब्दवाच्यं प्रथमानुयाजदेवतास्वरूपं, तच्च देवं द्योतमानं सुदेवं शोभना देवता यस्य सर्व्वदेवप्रियमित्यर्थः। तादृशं यद्बर्हिः या च सरस्वती यौ चाश्विनौ देवौ ते सर्व्वेऽपि अक्ष्योः अक्षिगोलकयोः तेजश्चक्षुर्न तेजोरूपं चक्षुरिन्द्रियं यथा स्थापयन्ति तथा बर्हिषा बर्हिर्देवतामुखेन इन्द्रे इन्द्रियं दधुः स्थापितवन्तः। वसुधेयस्य द्रव्याधारकस्य देवस्य वसुवने धनदाननिमित्तं ते बर्हिरादयो देवा वियन्तु आज्यं पिबन्तु। तदर्थं हे होतः यज याज्यां पठ॥

अथ द्वितीयमन्त्रमाह। "देवीर्द्वारो अश्विना। भिषजेन्द्रे सरस्वती। प्राणं न वीर्य्यं नसि। द्वारो दधुरिन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयस्य वियन्तु यज" [१] इति। द्वारशब्दवाच्या द्वितीयानुयाजदेवताः, ता देवीः द्योतमानाः अश्विनौ भिषजौ चिकित्सकौ सरस्वती चेत्येते देवाः नसि नासिकायां, वीर्य्यं वीर्य्यहेतुं प्राणन्न प्राणमिव यथा प्राणवायुं नासिकायां स्थापयन्ति। तथा द्वारो द्वार्देवताः इतरैः सहिताः इन्द्रे इन्द्रियं दधुः॥